

Ἡ Χίτος

Γιὰ τὴν ὥρα, περιορίζομαι μόνον ἀπλᾶ νὰ σημειώσω, χωρὶς νὰ τὸ ἐξηγήσω, πῶς εἶνε καὶ ὁ Λεκόντ Δελίλ, κατὰ τὸ δικό του τρόπο, ὁ ποιητὴς τῆς ἀντιστάσεως, ὁ περήφανος ψάλτης τῶν ἀνυπόταχτων ψυχῶν, ποὺ στήνουν τὸν πόλεμο κατὰ τοῦ κόσμου. Κ' ἡ ἴδια ποίησίς του εἶνε σὰν «πολεμὸ-κραχτη φωνή» ἐναντίον εἰς τὴ χρηματολατρεία καὶ τὴν ἀσχημία τῶν τωρινῶν καιρῶν. Ἴσως εἶχε στενὴν ἰδέα τῶν καιρῶν αὐτῶν, ἀλλ' ὅμως τὴν ἐκῆρυξε τόσο δυνατὰ καὶ τόσον ὠραῖα! Καὶ γιατί βρισκόταν σὲ πόλεμο μὲ τὰ τωρινά, γιὰ τοῦτο, μολοντί ἦταν μεγάλος ποιητὴς, πέρασε σχεδὸν ἀγνώριστος ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν ἀμόρφωτο καὶ ἀνόητον ὄγκον, ἀπὸ τὸ «πολὺ κοινόν», καθὼς λέμε. Ἴσως κανεὶς ἄλλος ποιητὴς δὲν διαβάζεται λιγότερο ἀπὸ ἐκεῖνον, καὶ κανεὶς ἄλλος ποιητὴς δὲν σφραγίζεται! Τόσον ἄπρεπα μὲ τὸ ὄνομα τοῦ impassible.

Ἀπαθής, αὐτὸς ποὺ στάζει κάθε στίχος του φαρμάκι καὶ κάθε του λόγος κρύβει ἓνα δάκρυο, — γιὰ κείνους ποὺ καταλαβαίνουν ὅμως, ὅχι γιὰ κείνους ποὺ θαρροῦν πῶς τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὠμέγα τῆς ποιήσεως εἶνε κλεισμένα μέσα στὰ δίστιχα τῶν κουρέτων ποὺ μοιράζονται στοὺς γάμους! Βέβαια, γυναικεία μοιρολόγια δὲ σκορπάζει, καὶ ἀπὸ καύμους ἐρωτοχτυπημένων δὲν ξέρει ὁ Λεκόντ Δελίλ· οἱ ἀγάπες του, οἱ ἐκείνης του καὶ οἱ Μαρῖες του εἶνε οἱ ἀστείρευτες ιδέες τῆς φιλοσοφίας, καὶ τ' ἀθάνατα ὑποκείμενα τῶν περασμένων αἰώνων· οἱ ἥρωες τοῦ μύθου καὶ τῆς ιστορίας. Βέβαια· οἱ στίχοι του δὲν εἶνε οἱ λεγόμενοι «ρέοντες», μήτε εἶνε ἀχτένιστοι· σὰν τὰ ἐννενήντα ἐννέα ἑκατοστὰ τῶν ἔργων μερικῶν ἀπὸ τοὺς δικούς μας ποὺ περνοῦν καὶ γιὰ τεχνίτες τοῦ στίχου. (Τὸ βιβλίό αὐτό, ἔλεγε γιὰ τ' «Ἀρ-

χαῖκὰ Ποιήματα» ἓνας γλύπτης ἑξοχος, εἶνε γεμῆτο ἀπὸ ὠραῖα ἀγάλματα.» Ναὶ μὲν οἱ στίχοι του εἶνε σκαλισμένοι στὸ μάρμαρο· ἀλλὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ γι' αὐτὸ τὸ μάρμαρον ὅ,τι λέει ὁ ἴδιος ὁ ποιητὴς γιὰ τὴν πετρωμένη τὴ «Νιόβη» του: «Ὅποιος σὲ βλέπει, ὦ ἀπελπισμένο μάρμαρο, θαρρεῖ πῶς δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τῆ σμίλη ποῦ σ' ἐσκάλιζε!»

Ἔτσι δακρυοστάλαχτην ἔπλασε καὶ τὴν «Ἰπατία» του, τὸ ποίημα ποὺ ἐδοκίμασα νὰ μεταφράσω, γιὰτ' εἶνε ἀπὸ τὰ πλέον παθητικά του καὶ μᾶς δίνει τὴν καθαρώτατην εἰκόνα τοῦ τραγουδιοῦ του. «Ἡ Μοῦσα τοῦ Λεκόντ Δελίλ, ἔγραφε τὸν περασμένο χρόνον ὁ περίφημος κριτικὸς Βρυνετιέρ, εἶνε σὰν τὴν Ἰπατία μαζί σοφὴ καὶ ὠραία.» Ἐκρυβα πάντα μιὰ ξεχωριστὴν ἀγάπη στὴν ἡρωίδα του, καὶ ἐδῶ καὶ ὀχτὼ χρόνια στὴν «Ἑστία» τέτοια ἔγραφα γι' αὐτή: «Ὁ ποιητὴς δὲν ἀρκεῖται μόνον ἀνακαλῶν ἀπὸ τοῦ χάους τῶν αἰώνων εἰς τὸν ἥλιον τὴν κλεινὴν φιλόσοφον τῆς Ἀλεξανδρείας, χαρίζων εἰς ταύτην πνοὴν καὶ νεότητα¹, ἀλλὰ χωρεῖ ἀνυμνῶν ἐν ἰδίαις στροφαῖς, μεσταῖς ἐμπαθοῦς λυρισμοῦ καὶ κάλλους· νομίζει τις ὅτι πρὸ ἐκείνης ἀπεκδύεται τὸ προσωπεῖον τῆς γαλήνης. Ἡ Ἰπατία εἶνε ἡ Βεατρίκη, εἶνε ἡ Ἐλβίρα αὐτοῦ, καὶ ἐτι πλέον, εἶνε τὸ σύμβολον αὐτῆς τῆς Μοῦσας τοῦ ποιητοῦ, ἥτις ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι τῆς ἀσεθείας καὶ τοῦ θετικισμοῦ ἀφιερῶι τὴν μα-

¹ Μέσα στὰ «Ἀρχαῖκὰ Ποιήματα» ὑπάρχει καὶ δεῦτερο μεγάλο ποίημα «Ἰπατία καὶ Κύριλλος» εἶδος δραματικῆς σκηνῆς μέσα εἰς τὴν ὁποίαν φανερώνεται εἰς τρόπον ἐπικώτερο ὁ φιλοσοφικὸς ἡρωϊσμός τῆς Ἀλεξανδρινῆς παρθένας.